

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**D. Ioannis || Slotani || Geffensis, Sacrae || Theologiae
Profes-||soris, De retinenda fide orthodo-||xa & catholica
aduersus hæ-||reses & sectas, & præci-||puè
Lutherana[m], Li-||bri nouem.||**

Slotan, Johann

Coloniae, 1560

VD16 S 6745

Cap. III.

urn:nbn:de:hbz:466:1-29875

& recepta semel antiquitus credendi regula, scilicet noua ac noua in diem querant, semperq; aliquid gestiant, religioni addere, mutare, detrahere. Quasi non cæleste dogma sit, quod semel reuelatum esse sufficiat, scilicet terrena institutio, quæ aliter perfici, nisi assidua emendatione, imo potius reprehensione non posset, quum diuina clament oracula: Ne transferas terminos, quos posuerunt patres tui. Et Super iudicantem, ne iudices. Et Scindentem sepem, mordebit eum serpens. Et illud apostolicum iam ex Epist. ad Timoth. productum, quo omnes omnium hæreseon sceleratæ nouitates, velut quodam spiritali gladio, sæpe truncatæ, sempq; truncandæ sunt. Et post hæc inueniunt aliqui, tanta inueteratæ frontis duritia, tanta impudentiæ incude, tam adamantinæ pertinentiæ, qui tantis eloquiorum cælestium molibus non succumbant, tantis ponderibus non fatiscant, tantis malleis non quassentur, tantis postremo fulminibus, non cõterant.

Porro priusquam progrediamur **CAP. III.**
 ac propositum prosequamur iter,

E quo

IOANN. SLO. GEF.

Scripturis
omnia cō-
mendari
non potu-
erunt.

Spiritus
sancti ma-
gisterium
Ecclesiæ,
nunquam
defuit, nec
unquam
est defutu-
rum.

quoniã aduersarij nihil aut credendum
aut recipiendũ vociferantur, nisi quod
sacris contineatur eloquijs, & hoc tam-
quam basim quandã ac fundamentum
quoddã statuunt suæ doctrinæ, iam de-
monstrare conabimur, non omnia quæ
tenenda sunt à scriptura petenda esse, nec
oĩa diuinitus tradita in scripturis con-
tineri. Nam si omnia scripta esse debe-
bant, quæ ad Ecclesiæ salutem & regi-
men animarum pertinebant, superflu-
um plane & otiosum esset spiritus san-
cti magisterium ineffabili pollicitatio-
ne ei promissum, nõ ad horam tantum,
sed quod vsq; in finem seculi esset eam
comitaturum & cum ea permansurum,
non per interualla temporum, sed per-
petua & continua successione vsq; ad
finem seculi: Ad hoc autem in Ecclesia
spiritus ille sacer perpetuo residet, vt in
rebus dubijs & controuersis claram ve-
ritatis suæ lucem exhiberet, sanctorum
doctorum corda secretis inspirationi-
bus illustrando, & per eos Ecclesiam su-
am in cunctis quæ ad fidei necessitatem
attinent erudiendo. Quo fit, vt propter
perpetuam

po
E
&
ho
tu
pi
en
bl
sp
ria
po
bu
ret
um
esse
exp
falu
ria
illu
ris
clef
hæc
dem
milo
patr
nibu

DE RETI. FIDE ORTH. 27

perpetuam huius spiritus præsentiam, Ecclesia apud Paulum columna dicatur ^{1. Ti. 3.} & firmamētum veritatis, nimirū quòd hoc spiritu veritatis, tam solidè fulciatur, vt nequeat in errores aliquos impingens, diutius in eis perseuerare. Par enim fuit, vt apostolis iam è medio sublatis, Ecclesiam per viros apostolicos spiritus sanctus in cunctis (que necessaria forent) deinceps edoceret, ac omnia potius ageret, quàm vt diutius in rebus vehementer ambiguis ipsa fluctuaret. Porro hoc spiritus sancti magisterium in Ecclesia superfluum censendum esset, si omnia in scripturis contenta & explicata haberentur, quæ ad Ecclesiæ salutem, & animarum regimen necessaria videntur. Quorsum enim opus esset illius magisterio, cum iam omnia literis essent demandata, & à proceribus Ecclesiæ legi & populo tradi possent? Ad hæc si omnia necessariò scripturis foret demandanda, non est vllò modo verisimile, sanctos illos apostolos & primos patres, tam parcos in scribendis voluminibus fuisse, quos tamen constat parum

IOANN. SLOT. GEF.

scripsisse, sed multis annis Ecclesiam vi-
ua voce & traditione erudijse, prius-
quam aliquid scriberent. Quod si adeo
necessarium est, omnia scripturis com-
mendari, quare Christus qui salutis om-
nium fuit desiderantissimus ac sitien-
tissimus nihil scripsit? Certè longè sati-
us fuisset ipsum per totam vitam suam
nihil aliud agere, quam scribendis li-
bris incumbere, & illis omnia deman-
dare, quæ ad animarum regimen & sa-
lutem Ecclesiæ forent necessaria, quam
viua voce Apostolis tradere quæ ipsi
postmodum suggerente spiritu sancto
alijs absque scripto longo tempore es-
sent tradituri, donec tandem quædam
eorum, quæ à Christo acceperant, lite-
ris posteritati etiam transmittēda com-
mendarent. Porro cum Christus nihil
scripserit, sed solū verbo docuerit, fir-
miter credendum est Euangelistas &
Apostolos multa præterijse de verbis
& traditionibus Christi, ac eorum nul-
lam in suis libris fecisse mentionē. Vn-
de Ioannes: Sunt (inquit) & alia multa
quæ fecit Iesus, quæ si scriberentur per
singula

Scripta
sunt non
oīa quæ
fecit Chri-
stus, & mul-
to minus
quæ dixit.
Ioan, ult,

singula, nec ipsum arbitror mundū ca-
 pere posse eorum qui scribendi sunt li-
 bros. Quod si non oīa scripta sunt quæ
 fecit Christus, certè multò efficaciori
 ratione concluditur, neq; oīa esse scrip-
 ta, que dixit aut docuit viua voce atq;
 discipulis tradidit, etiā de ijs que ad sa-
 lutē sunt necessaria Ecclesiæ, quæ tamē
 omnia credendū est Apostolos diligen-
 ter gētibus denunciaſſe, atq; ita ex ore
 in os, & ex pectore in pectus transfusa,
 ad nos vsque perueniſſe, absque scriptu-
 ræ alicuius testimonio. Præterea si om-
 nia ad salutem necessaria ex scripturis
 petēda sunt, quid de illis primis huma-
 ni generis parentibus ac eorum succes-
 soribus vsque ad catechysmum, & dein-
 de vsque ad Moysen, qui primus acce-
 pit legem scriptam in dispositione an-
 gelorum, dicturi sunt? Certe Ecclesiam
 tunc fuisse negare non audebunt, quæ Ecclesia
 ab initio mundi vsque ad finem fuit & fuit ab in-
 perseuerabit, & tamen impiū est crede- tio mudi,
 re illam in necessarijs ad salutē tunc in a ante om-
 liquo defecisse. Fuit itaq; Ecclesia ante nē scriptu-
 omnem scriptuā, omnemq; antecessit. ram,

E 4 Non

IOANN. SLOT. GEF.

Homi 2.
supc. can.

Ephes. 1.

Psal.

Adam pro
pheta fuit

Non tu mihi (inquit Origenes) ex ad-
uentu saluatoris in carnem, sponsam di-
ci Ecclesiam putes, sed ab initio huma-
ni generis, & ab ipsa constitutione mū-
di, imo (vt Paulo duce altius mysterij
huius originem repetam) ante etiam
constitutionem mundi. Sic enim dicit
ipse: Sicut elegit nos in Christo ante
constitutionem mundi, vt essemus san-
cti & immaculati coram ipso in charita-
te, prædestinans nos in adoptionem fi-
liorum Israel. Sed & in Psalmis scribi-
tur: Memento congregationis tuæ do-
mine, quam congregasti ab initio. Pri-
ma etenim fundamenta congregatio-
nis Ecclesiæ, statim ab initio sunt posi-
ta. Vnde & Apostolus dicit ædificari
Ecclesiam non solum super Apostolo-
rum fundamentum, sed etiam prophe-
tarum. Inter prophetas autem, nume-
ratur & Adam, quia magnum mysteri-
um prophetavit in Christo & in Eccle-
sia dicens: Propter hoc relinquet homo
patrem suum & matrē suam, & adhære-
bit vxori suæ, & erunt ambo in carne
vna. Evidenter enim de his dictis ei-

us

DE RETI. FIDE ORTH. 29

us, dicit apostolus, quia mysterium hoc magnum sit, ego autem dico in Christo & in Ecclesia. Fuit ergo ante omnem scripturam Ecclesia. Epiphanius quoque lib. 1. contra hæreses, cum de mundi exordio loqueretur, cum Adâ & filios eius recensuisset vsque ad Iared. Quemadmodum, inquit, traditio habet, quæ ad nos deuenit, hinc incepit fraus in mundo fieri, & ab initio quidem per inobedientiam ipsius Adam, deinde per ipsius Cain parricidium. Nunc autem in temporibus Iared, & vltra, veneficiû, incantatio, petulantia, adulterium & iniustitia. Non opinio aliqua alia, non doctrina immutata, sed vna lingua, vnum genus in terra, illo tempore dispersum, &c. Et iterum: Sem, inquit, genuit Arphaxat, Arphaxat Cena, Cena Hala, Hala Heber pium & religiosum, Heber Phalec, & nihil erat in terra, non hæresis, non opinio alia atque alia, sed solùm homines vocabantur, vnius labij & vnius lingue. Erat autem solùm impietas & pietas, lex naturæ, & vnius cuiusque volû-

E 5 tatis

IOANN. SLOT. GEF.

tatis propositum secundum naturam,
& neque à doctrina, neq; ex libris scri-
ptorum error & seductio, non Iudaif-
mus, non hæresis alia aliqua, sed sicut
nunc est fides, quæ iam in sancta Catho-
lica Ecclesia versatur, quæ ab initio fu-
it, & postea rursus reuelata est. Si quis
enim pro veritatis studio expendere
velit, sancta & Catholica Ecclesia prin-
cipium omnium est: ex hoc nimirum
scopo, Adam Protoplastus format⁹ est,
non circumciscus, sed carne præputium
habens. Non autem erat idololatra, &
nouit patrem Deum & filium, & spiri-
tum sanctum, propheta enim erat. Itaq;
quum non haberet circumcisionem, nõ
erat Iudæus: & quum simulachra non
adoraret, aut aliud quid, non erat idolo-
latra. Propheta enim erat Adam, & no-
uit quòd pater dixit filio, faciamus ho-
minem. Quid igitur erat? Neque circū-
cisionem habens, neque simulachra co-
lens, sed Christianismi formam osten-
dens. Sic etiam de Abel & de Seth, & de
Enos, & de Enoch, & de Mathusala, &
de Noe & Heber, vsque ad Abrahã acci-
pien-

*Ecclesia
Catholica
est princi-
pium om-
nium.*

*Adam &
ceteri pa-
tres legis
naturæ
Christia-
nismi for-
mam ha-
buerunt.*

DE RETI. FIDE ORTH. 30

piendū est. Operabatur aut̄ tunc & pietas, & impietas, & fides & incredulitas. Fides quidem Christianismi imaginem obtinens, incredulitas autem, impietatis & iniquitatis formam exhibens, contraria legi naturæ, vsque ad præiudicandum tempus. Haftenus ille. Ex cuius verbis liquet Ecclesiam ab initio mundi vsque ad ipsum Heber, imò vsq; ad Abraham absque scriptura fuisse, quia solū erat pietas (apud fideles scilicet) & impietas (apud impios & infideles) lex naturæ, & vniuscuiusque voluntatis propositum secundum naturam, & neque à doctrina, neque ex libris scriptorum error & seductio, eò quod librorum scriptores nulli adhuc essent. Deinde etiam hoc animaduertendū est, ipsum Epiphaniū hęc asserere, nō auctoritate scripturæ, sed traditiōe, p̄ quā etiā multa alijs in locis p̄bat, vt intelligat lector q̄ti semp̄ venerabilis pater fecerit traditiōs, quantū ue illis tribuere solit̄ sit. Ceterū quod forsan q̄dam præmissis verbis obijcere cōtendūt, p̄phetiam Enoch, quas Iudas Apostolus in epistola sua

Traditio-
nes sem-
per magni
fecit Epi-
phanus.

Liber E-
noch in-
apocry-
pha nume-
ratus.

IOANN. SLOT. GEF.

la sua recentet, nihil aduersum nos facit, eò quòd liber ille, vnde prophetia illa desumpta est, inter apocrypha numeretur.

CAPVT IIII.

HIs accedit, hanc aduersariorum sententiam, qua volunt nihil tenendum, credendum aut faciendum esse, nisi quod in scripturis habeatur, destruere semetipsam, quum nusquã hæc sententia in scriptura canonica legatur. Si enim nihil recipiendũ est, nisi quod in scripturis ostenditur, & hæc sententia in sacris literis non inuenitur, qua fronte audent eam nobis obtrudere? Adhæc si nihil faciendum aut tenendũ est, nisi quod exertè in scripturis præcipitur, aut traditur, sancti Apostoli & Euangelistæ perperam egisse censentur, qui nouum conscripserunt Testamentum, quod eis commissum esse nusquã in scripturis legitur, neque Christus præcepit: *Ite, scribite, sed prædicate Euangelium omni creaturæ.* Ceterum vt rationibus omisis, clarius demonstramus, non omnia quæ tenenda sunt, à scrip-

Mar. vlt.

scrip
omn
tine
bim
uerf
ad fa
canc
ne c
clesi
simp
pturi
nius
Oste
trem
Hoc
vlt. &
clare
hi tre
Latin
quem
turæ a
mnes
scriptu
cutiat
dicim
sint ha